

สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

จรูญ ถาวรจักร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี

ท้องถิ่น หมายถึง คน วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและลักษณะที่ตั้งสัมพันธ์ โดยเนื้อหาสาระสำคัญที่เกี่ยวกับคน คือ ปัญหาความต้องการ และคุณภาพ ที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม คือ ระบบ ความหมายและคุณค่าที่มนุษย์ได้สื่อกันมา ซึ่งจะนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต ที่เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ สภาวะทางธรรมชาติที่ดำรงอยู่และการจัดการ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและที่เกี่ยวกับลักษณะที่ตั้งสัมพันธ์ คือ สภาวะที่ตั้งทางสถาบัน ซึ่งส่งผลต่อปฏิสัมพันธ์ระหว่าง คน วัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก ได้ส่งผลต่อการปรับบทบาทภารกิจของสถาบันอุดมศึกษา โดยการใช้หลักสหวิทยาการ หรือ หลักบูรณาการ เพื่อหล่อหลอมบทบาทแล ภารกิจต่าง ๆ ให้กลมเกลียว สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แยกแยะบทบาทหรือภารกิจให้เป็นเอกเทศเฉพาะอย่าง ทั้งนี้เพราะ ด้วยธรรมชาติและข้อเท็จจริงแล้ว ภารกิจเหล่านี้เป็นส่วนส่งเสริม สนับสนุนและไม่สามารถแยกจากกันได้เลย สถาบันราชภัฏซึ่งมีปรัชญาและหลักการว่าเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น จึงต้องตระหนักและ ดำเนินภารกิจตามหลักบูรณาการดังนี้

1. การบูรณาการในเรื่องความรู้ สถาบันราชภัฏต้องมีความรู้ทั้งในระดับสากลและความรู้ในระดับท้องถิ่น และจักต้องประยุกต์เอาความรู้ในระดับสากลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ที่เป็นรูปธรรมในระดับท้องถิ่น ให้ได้ ซึ่งการจะเป็นลักษณะเช่นนี้ได้ หมายถึง จะต้องศึกษาค้นคว้าหาความรู้ในระดับสากลให้ทันการเปลี่ยนแปลง ให้สอดคล้องกับโลกในยุคโลกาภิวัตน์ ขณะเดียวกันก็ต้องศึกษาความรู้สภาพการณ์ที่เกิด ในท้องถิ่นอย่างเข้าใจถ่องแท้ และที่สำคัญอย่างยิ่ง คือ ต้องปรับปรุงประยุกต์เอาความรู้ระดับสากลนำไปใช้ ให้เกิดประโยชน์กับท้องถิ่นให้ได้ เช่น ถ้าสถาบันเปิดโปรแกรมด้านเทคโนโลยีการเกษตร อาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาที่เรียน ก็ต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคด้านการเกษตรหรือเทคโนโลยี สมัยใหม่ที่นำมาใช้ ทางด้านการเกษตรอย่างดี ขณะเดียวกันก็ต้องมีข้อมูลท้องถิ่น เช่น สภาพดิน อากาศ น้ำ ปัญหาอุปสรรค ของท้องถิ่นทางด้านบุคคลในท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีความรู้และทราบสภาพของท้องถิ่นแล้ว ที่สำคัญ จะต้องนำความรู้ที่เรียนมานี้มาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ทั้งในแง่ของการแก้ปัญหาที่มีอยู่ การพัฒนาสภาวะการ ด้านเกษตรให้ก้าวหน้า อันจะส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น สามารถจะประกอบอาชีพด้าน การเกษตร บริหารจัดการสภาวะแวดล้อมด้านการเกษตรให้ดีขึ้น คนในท้องถิ่นได้มองเห็นผลสำเร็จเกิด ความคิดทัศนคติที่ดี สนใจเข้าเรียนมากขึ้น เป็นต้น ถ้าสถาบันเปิดโปรแกรม ด้านการท่องเที่ยวก็ หมายความว่า คณาจารย์ผู้สอนและนักศึกษาผู้เรียนได้เรียนรู้หลักทฤษฎีแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการด้าน การท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวระดับสากล ขณะเดียวกันก็เป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องแหล่ง ท่องเที่ยวของท้องถิ่น เครือข่ายเชื่อมโยงแหล่งสนับสนุนการท่องเที่ยวของท้องถิ่น เช่น สถานที่พักในจุด ท่องเที่ยวต่างๆ ยานพาหนะ การเดินทาง แหล่งอาหาร ของที่ระลึก และสามารถ นำหลักความรู้ สากลมาเชื่อมโยงกับท้องถิ่นให้ได้ ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวในเขตบริการของ สถาบันราชภัฏ นึกถึงสถาบันราช ภัฏเป็นครั้งแรก เพราะมีทั้งข้อมูล ความรู้ และการบริการที่มี เครือข่าย และสนองความต้องการ

ได้เบ็ดเสร็จ เป็นต้น ถ้าเปิดโปรแกรมด้านการศึกษา ก็หมายความว่าได้เรียนแนวคิดทฤษฎีวิชาการต่าง ๆ ทั้งด้านการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสิ่งใหม่ ๆ ที่ค้นพบ ขณะเดียวกันก็ต้องออกสำรวจและสัมผัสสภาพข้อเท็จจริงของโรงเรียนในเขตบริการ สามารถรับรู้สภาพปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ แล้วนำทั้ง 2 ส่วนมาเชื่อมโยงเพื่อการแก้ปัญหาการศึกษา ที่ดำรงอยู่ในท้องถิ่นที่เป็นเขตบริการให้ได้ เป็นต้น

2. การบูรณาการในเรื่องภารกิจเข้าด้วยกัน ตั้งแต่การวิจัย การสอน การบริหารทางวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพราะภารกิจเหล่านี้มีความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก เช่น ผลงานที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยในท้องถิ่นก็นำมาใช้ในการเรียนการสอนให้กับนักศึกษา ขณะเดียวกันก็นำมาเผยแพร่ให้กับประชาชนคนทั่วไปด้วย และสิ่งที่เราศึกษาค้นคว้าควรเป็นเรื่องใกล้ตัวให้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมได้ เช่น โปรแกรมด้านเทคโนโลยีการเกษตร ศึกษาวิเคราะห์ดิน ก็ใช้สภาพท้องถิ่นมาศึกษาวิเคราะห์ และสามารถบอกได้ว่าดินตำบลไหน เขตไหน สภาพเป็นอย่างไร เหมาะที่จะปลูกพืชอะไร จะปรับปรุงบำรุงให้ดีขึ้นได้อย่างไร ความรู้ความคิดเห็นเหล่านี้ก็ใช้ในการเรียนการสอนให้กับนักศึกษาด้วย นักศึกษาได้เรียนก็มีความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริงเมื่อจบออกไปก็นำไปใช้ ได้ผล ขณะเดียวกันยังเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไป อันเป็นการบริการทางวิชาการให้กับสังคมอีกด้วย

3. การบูรณาการในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ซึ่งหมายถึงการระดมสรรพกำลังทั้งนักคิด นักปฏิบัติ ที่มาจากหลากหลาย และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่มารวมก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติภารกิจในทุกด้านของสถาบัน ตลอดจนการประสานเครือข่าย ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือองค์กรในท้องถิ่นเพื่อการเชื่อมโยงและการจัดทำให้สถาบันเป็นศูนย์กลางในด้านข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ อันก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการให้กับสังคมและการพัฒนาทางวัฒนธรรมด้วย

4. การผลิตและการพัฒนาวิชาชีพครู สถาบันราชภัฏจกต้องเป็นสถาบันหลักที่ดูแลการฝึกหัดครูทั้งระบบ โดยประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกหัดครูทุกระดับ และองค์กรในท้องถิ่น สถาบันจะต้องดูแลกระบวนการการผลิตให้เกิดคุณภาพอย่างเข้มข้น ประสานกับหน่วยงานอื่นเพื่อการใช้และการพัฒนา โดยเฉพาะหน่วยงานหลักในท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ใช้ครูส่วนใหญ่ อันได้แก่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด และสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด โดยการเชื่อมโยงประสานให้ครูทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาที่เก่ง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการผลิต ขณะเดียวกันคณาจารย์และนักศึกษา ต้องมีโอกาสได้ลงสัมผัสกับพื้นที่สภาพข้อเท็จจริงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เพื่อที่จะได้ปรับประยุกต์เอาทฤษฎีไปใช้ในการปฏิบัติให้ได้เพราะเมื่อจบแล้วสภาพการณ์ที่พบจะไม่หนีไปจากข้อเท็จจริงเหล่านี้ ภารกิจในเรื่องของการอบรมและพัฒนาครูประจำการจะต้องเป็นภารกิจสำคัญที่สถาบันราชภัฏดำเนินการควบคู่ไปกับการผลิตด้วย

บทบาทของสถาบันราชภัฏ ในฐานะสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

สถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น คือ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานอย่างเต็มที่ สถาบันจะใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น เป็นพื้นฐานในการดำเนินงาน โดยมีเป้าหมายอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพของคนในท้องถิ่นเป็นสำคัญ การปฏิบัติภารกิจทั้ง 4 ด้าน ของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นจักเป็นไปตามหลักการและวิธีการดังต่อไปนี้

1. ภารกิจในด้านการผลิตบัณฑิต

หลักการ สถาบันจักผลิตบัณฑิตตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงระดับปริญญาเอก บัณฑิตที่ผลิตจากสถาบันจักมีจิตใจที่ผูกพันอยู่กับท้องถิ่น กระบวนการเรียนการสอนและการวิจัยจักต้องประสานสัมพันธ์อย่างเป็นทางการหนึ่งเดียวกับกระบวนการพัฒนาท้องถิ่น

วิธีการ การผลิตบัณฑิตตามหลักการข้างต้นสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้ :

1) ดำเนินการให้อาจารย์ของสถาบันได้ออกศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของคนในท้องถิ่น รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่น ที่สำคัญคือให้มีการสำรวจและจัดทำทำเนียบปัญญาชนและผู้นำท้องถิ่นในทุกทุกด้านข้อมูลเหล่านี้ จักมีคุณค่าโดยตรงในกระบวนการการผลิตบัณฑิตสืบไป

2) ดำเนินการสร้างหลักสูตรให้สัมพันธ์กับปัญหาและความต้องการ ทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของท้องถิ่น โดยที่สาระของหลักสูตรต้องมุ่งผสมผสานความรู้ที่เป็นสากลเข้ากับความรู้หรือภูมิปัญญาของท้องถิ่นอย่างพอเหมาะในการสร้างและปรับปรุงหลักสูตรต้องเปิดโอกาสให้ปัญญาชนหรือผู้นำในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมตลอดกระบวนการ

3) เลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาและอาจารย์ได้ตรวจสอบและปรับความรู้ให้มีคุณค่าต่อการแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพของคนในท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ความรู้ในทางทฤษฎี มีผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง การเรียนการสอนในลักษณะนี้ย่อมถือว่าท้องถิ่น เป็นทั้งห้องเรียน และห้องปฏิบัติการ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นย่อมถูกนำมาใช้ประโยชน์ในกระบวนการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ โดยที่การเรียน การสอนก็จะทำให้เกิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นไปด้วยในขณะเดียวกัน

4) สาขาหรือโปรแกรมวิชาที่เปิดสอนต้องสอดคล้องกับความต้องการและแนวโน้มแห่งพัฒนาการของท้องถิ่น โดยมุ่งที่จะให้เกิดการสั่งสมและเพิ่มพูนความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาและแสวงหาทางเลือกใหม่ ๆ ขึ้นในท้องถิ่น ก่อให้เกิดการพัฒนาความรู้และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในทางเทคโนโลยีที่เหมาะสมขึ้นในท้องถิ่นด้วย ในการรับนักศึกษาเข้าเรียนในสาขาหรือโปรแกรมต่าง ๆ จักต้องให้โอกาสแก่คนในท้องถิ่นเป็นพิเศษ

5) ในระดับบัณฑิตศึกษา ต้องมุ่งที่การศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากภูมิปัญญาพื้นฐานที่มีอยู่แล้วอย่างอุดมสมบูรณ์ในท้องถิ่น ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยมีความหมายต่อการพัฒนาวิถีชีวิตและคุณภาพชีวิตอย่างมีสัมพันธภาพกับประวัติความเป็นมาของท้องถิ่น โดยที่พัฒนาการดังกล่าวนี้ จักทำให้ของดีของงามในท้องถิ่นได้รับการสืบทอดและปรับปรุงให้มีคุณค่ายิ่งขึ้นอันจะยังผล ให้คนในท้องถิ่นเกิดความภาคภูมิใจ มั่นใจ และเกิดความสำนึกในอันจะรักษาและพัฒนาท้องถิ่นของตนบนพื้นฐานแห่งวิถีชีวิตของท้องถิ่นนั้น ๆ สืบไป

2. ภารกิจในด้านการวิจัย

หลักการ ส่งเสริม สนับสนุน และริเริ่มการศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพื่อรวบรวมอนุรักษ์ พัฒนา และเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้ผลการวิจัยให้เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอนและในการสร้างดุลยภาพระหว่างมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น

วิธีการ ดำเนินงานด้านการวิจัยตามหลักการข้างต้นสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1) ดำเนินการให้อาจารย์ของสถาบันได้ทำวิจัยพื้นฐาน วิจัยประยุกต์ และวิจัยสถาบันเพื่อความแตกฉานหรือความเป็นเลิศทางวิชาการในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับท้องถิ่นสนับสนุนให้อาจารย์ของสถาบันขอตำแหน่งทางวิชาการ โดยเขียนผลงานจากการศึกษาและวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาหรือศักยภาพทางปัญญาของคนในท้องถิ่น

2) จัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น (Community Research and Development Resource Center) ขึ้นในสถาบัน ทำหน้าที่เป็นศูนย์ส่งเสริม ประสานงานรวบรวมและเผยแพร่ผลการวิจัยทั้งภายในสถาบันเอง และร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกสถาบัน ทั้งที่เป็นหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของเอกชน

3) จัดตั้งกองทุนหรือมูลนิธิการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นขึ้นในสถาบัน ทำหน้าที่รณรงค์และรวบรวมความช่วยเหลือในด้านงบประมาณเพื่อใช้สนับสนุนโครงการและงานวิจัย เพื่อการพัฒนาภูมิปัญญาและศักยภาพทางปัญญาของคนในท้องถิ่น โดยเฉพาะการวิจัยเพื่อนำภูมิปัญญา และศักยภาพทางปัญญาของคนในท้องถิ่นนั้นเองมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่น

3. ภารกิจในด้านบริการทางวิชาการ

หลักการ สถาบันจักต้องทำหน้าที่เป็นคลังแห่งความรู้ของท้องถิ่น ต้องสามารถประยุกต์หรือแปลงความรู้สากลให้เกิดประโยชน์ต่อคนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง และต้องเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งของรัฐและของเอกชน เพื่อตอบสนองความต้องการทางวิชาการของคนในท้องถิ่น

วิธีการ การดำเนินงานด้านบริการทางวิชาการตามหลักการข้างต้น สามารถกระทำได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้ :

1) สำรวจและสร้างเครือข่ายผู้รู้หรือเครือข่ายนักสือชั้นในท้องถิ่น แล้วใช้เครือข่ายนี้เป็นช่องทางสำหรับกระจายความรู้และข่าวสารไปสู่คนในท้องถิ่น ในขณะเดียวกันก็ใช้เครือข่ายนี้สำหรับรวบรวมปัญหาและความต้องการของคนในท้องถิ่นด้วย

2) จัดให้มีการประชุม สานิต และฝึกอบรมในเรื่องต่าง ๆ ตามความต้องการของคนในท้องถิ่น

3) ดำเนินการให้คนในท้องถิ่นได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และร่วมกันแสวงหาแนวทางในการแก้ปัญหา โดยสถาบันจะทำหน้าที่ให้การสนับสนุนหรือหาแหล่งสนับสนุนเพื่อช่วยให้การแก้ปัญหาตามแนวทางนั้น ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4) จัดให้อาจารย์และนักศึกษาในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้ปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อเรียนรู้จากความเป็นจริงของท้องถิ่น ซึ่งจะเปิดโอกาสให้ได้บริการทางวิชาการแก่คนในท้องถิ่น และในขณะเดียวกันก็จะได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ จากผู้รู้ในท้องถิ่นด้วย

5) ศึกษาและรวบรวมกรณีการพัฒนาท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จ หรือกรณีการแก้ปัญหาที่น่าสนใจของคนในท้องถิ่นต่าง ๆ แล้วนำมาเผยแพร่หรือนำคนในท้องถิ่นเดินทางไปดูด้วยตัวเอง หรือจัดให้คนในท้องถิ่นได้พบปะและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการแก้ปัญหากับคนในท้องถิ่นต่าง ๆ

4. ภารกิจในด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

หลักการ สถาบันจักต้องมีบทบาทอย่างสำคัญในการศึกษา เผยแพร่ ทำนุบำรุงและแสดงให้คนในท้องถิ่นได้ตระหนักในคุณค่าของวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น และแสดงให้เห็นที่ประจักษ์แก่คนในท้องถิ่นและแก่คนโดยทั่วไปด้วยว่า วัฒนธรรมพื้นบ้านมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม สถาบันจักต้องศึกษาและเสนอทางเลือกในการตอบสนองต่อวัฒนธรรมเมืองและวัฒนธรรมต่างชาติที่แผ่เข้าสู่ท้องถิ่นอย่างรู้เท่าทันข้อดีข้อเสีย และอย่างรู้จักคัดเลือกให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของท้องถิ่น

วิธีการ การดำเนินงานตามหลักการข้างต้น สามารถกระทำได้ด้วยวิธีการต่อไปนี้

1) สำรวจและรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความเป็นมา ความเชื่อ นิทาน ขนบธรรมเนียม และประเพณีของท้องถิ่น จากผู้เฒ่าผู้แก่หรือปัญญาชนในท้องถิ่น ร้อยกรองข้อมูลที่รวบรวมได้แล้วถ่ายทอดคืนกลับสู่สมาชิกของชุมชนอย่างมีชีวิตชีวา กระบวนการนี้จะทำให้วัฒนธรรมพื้นบ้านมีความหมายและมีความชัดเจนและสามารถสืบทอดต่อไปได้

2) จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นขึ้นในสถาบัน ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการศึกษา สำรวจ และรวบรวมข้อมูลทางวัฒนธรรมตะวันตกกับวัฒนธรรมพื้นบ้านให้เข้ากันได้อย่างพอเหมาะ โดยไม่เป็นการทำลายวัฒนธรรมพื้นบ้าน

3) ดำเนินการให้คนในท้องถิ่นได้ร่วมกันวิเคราะห์และแสวงหาทางเลือกที่เหมาะสมในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยอาศัยวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นพื้นฐาน แล โดยที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้ได้ ในการนี้ สถาบันจักต้องช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้จักวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและวัฒนธรรมเมืองหรือวัฒนธรรมตะวันตกด้วย

4) สถาบันจักต้องเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและจริงจังในการจัดกิจกรรมเนื่องในเทศกาลต่าง ๆ ของท้องถิ่น และนำเอาภูมิปัญญาของท้องถิ่น ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปของความเชื่อ ค่านิยม นิทาน เพลง การละเล่น ประเพณี ฯลฯ มาใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรภายในสถาบันด้วย

5) สถาบันจักต้องจัดกิจกรรมเพื่อกระตุ้นให้คนในท้องถิ่น มีความสำนึกในประวัติของท้องถิ่น ด้วยการชูความเป็นมาของท้องถิ่น ชูประสบการณ์ร่วมกันของคนในท้องถิ่น ชูของดีหรือคนดีในท้องถิ่น จิตสำนึกนี้เองจักเป็นปราการที่สำคัญที่สุดในการพิทักษ์เอกลักษณ์ของท้องถิ่นไว้และทำให้ท้องถิ่นมีพลังในอันที่จะสืบทอดวิถีชีวิตของท้องถิ่นต่อไป

บทสรุป

สถาบันราชภัฏเป็นส่วนหนึ่งของระบบอุดมศึกษาไทย มีปรัชญามุ่งเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อลดช่องว่าง เสริมสร้างดุลยภาพการพัฒนาสังคมไทยด้วยบริบทที่เป็นสถาบันอุดมศึกษา ต้องกระจายอยู่ทุกภูมิภาคของประเทศจำนวน 36 แห่ง นอกจากการสร้างโอกาสความเสมอภาคทางการศึกษาแล้ว การดำเนินภารกิจของสถาบันราชภัฏยังส่งผลต่อการพัฒนาสังคมและการเมืองไทยอย่างกว้างขวาง กล่าวคือ ด้วยเป็นสถาบันในท้องถิ่น เยาวชนคนหนุ่มสาวจึงสามารถใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัวในชุมชนไม่ต้องออกมาเรียนแล้วใช้ชีวิตลำพังในเมืองใหญ่ ซึ่งบั่นทอนครอบครัว ชุมชนให้อ่อนแอลงและเกิดปัญหาสังคมเมืองมากขึ้น สถาบันราชภัฏได้พยายามเพิ่มการรับนักศึกษาตลอดมาเพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่น แม้ได้รับการสนับสนุนจากรัฐอย่างจำกัดก็ตาม ด้วยการอยู่ในท้องถิ่นและ

รับนักศึกษาจำนวนมาก สถาบันราชภัฏจึงเอื้อให้ผู้ด้อยโอกาสได้พัฒนาตนเองทำให้เกิดความเชื่อมั่น
ตระหนักในคุณค่าและศักดิ์ศรีตน นำไปสู่การพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต่อไป ขณะเดียวกันการที่คนกลุ่มล่างของ
สังคมมีโอกาสศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งทำให้มีช่องทางเลื่อนฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมได้มากขึ้น
ก็ช่วยบรรเทาความขัดแย้งตึงเครียดในสังคมได้ ในด้านการเมือง สถาบันราชภัฏนับได้ว่าเป็นแหล่งผลิต
ผู้นำทางการเมืองที่สำคัญแห่งหนึ่ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยมีพื้นฐานสำเร็จการศึกษาจาก
สถาบันราชภัฏ เพราะส่วนใหญ่อยู่ใกล้ชิดและมีการศึกษาสูงกว่าคนท้องถิ่นโดยทั่วไปทำให้ได้การยอมรับ
เป็นผู้นำ บางส่วนจึงมีโอกาสได้รับเลือกจากประชาชนให้เป็นผู้แทนของเขา นอกจากนี้การจัดอุดมศึกษาใน
ท้องถิ่นที่มีขอบข่ายกว้างขวางได้เอื้อต่อคนในท้องถิ่นจำนวนมาก ให้มีโอกาสพัฒนาศักยภาพ
ความสามารถอันเป็นส่วนส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของสถาบันราช
ภัฏจึงเป็นเสมือนการเตรียมการและเตรียมคนรองรับการกระจายอำนาจตามแนวทางรัฐธรรมนูญฉบับ
ปัจจุบัน นอกจากนี้การเป็นสถาบันผลิตครูและกำลังคนวิชาชีพต่าง ๆ มายาวนาน มีศิษย์เก่าจำนวนมาก
ทำงานกระจายอยู่ทั่วทุกภูมิภาคทุกระดับตั้งแต่ระดับชาติและลึกลงไปถึงระดับชุมชน และมีจำนวนไม่น้อยที่
มีฐานะบทบาทเป็นผู้นำท้องถิ่น เมื่อผนวกกับประสบการณ์ ความคุ้นเคยในการทำงานร่วมกับชุมชนมา
ยาวนาน สถาบันราชภัฏจึงสามารถสร้าง เครือข่ายครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ หากผลักดันระบบ
เครือข่ายนี้เข้าสู่ขบวนการพัฒนาได้ก็จะทำให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองไทยได้ตั้งแต่ใน
ระดับรากหญ้าเป็นต้นไป
